

Küzdeni és bízni

Monumentális előadást játszanak Nagyváradon a debreceni Csokonai Színház színészei és vendégművészei. Madách Imre legismertebb alkotását, nagylélegzetű drámai költeményét, *Az ember tragédiáját* Vidnyánszky Attila rendezte.

Madách Imre alkotása, mely az emberi lét értelmének leglényegesebb kérdéseivel foglalkozik, alapmú a magyar irodalomban, ezért is javallott megnevezni a debreceni Csokonai

csomon-kívülségünk drámáját kell hitelesen megélnünk a színészekkel együtt. A történelmi színek realizmusával szemben azok álomszerű kezelésére helyezem a hangsúlyt. Fontosnak

dást.” A színház honlapján arról is olvashatunk, hogy ez az előadás egy több mint tízéves alkotói folyamat összefoglalása – és újabb állomása.

Újra és újra el lehet töprengeni azon, hogy milyen lehetett az, amikor még az ember „ártatlan volt, játszi, gyermeteg”, és hogy az elveszett ártatlanság utáni ürességben, csalódottságban miként lehet megtisztulni, célt és létértelemet, megnyugvást lelteni. Mi az, mi „létünk megaranyozza”? „Szerelem és küzdés nélkül mit ér / A lét. Hideg borzongat, Lucifer!” – mondja Ádám. Az utolsó jelentében a rendező a már idézett életigenlés jegyében, a madáchi eszmeiségnek megfelelően oldja fel a komorságot, a kilátástalanságot, a visszafordíthatatlanságot, az ember irgalmatlan magányát. S remélhetőleg nem hiábavalóan hangzik el oly módon, ahogyan elhangzik az előadás végén: „Mondottam, ember: küzdj és bízza bizzál!”

A vendégjátékot ebben a hónapban is meg lehet tekinteni: május 3-án, ma 19 órakor, május 4-én, szombaton 17 órakor, május 5-én, vasárnap 19 órakor kezdődik az előadás.

Tóth Hajnal

Színház és a Kárpátaljai Megeyi Magyar Drámai Színház közös produkcióját. Az előadás maradéktalanul közvetíti, adja tovább a madáchi gondolatvilágot, eszmeiséget.

Ádám szerepében a debreceni társulat egyik vezető színészt, **Trill Zsoltot** láthatja a közönség (a művész egyébiránt másfél évtizeden át alakította Lucifert). Éva szerepét a beregszászi **Vass Magdolna** játssza. Lucifer figuráját is kiváló művész, a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház színésze, **Pálffy Tibor** alakítja.

A biblikus és történelmi színeket korhú jelmezekben játszó színház. Rengeteg a kellék, s az adott történelmi kort jelképező, meglehetősen nagy díszlet-elemek (a díszlet- és jelmeztervező **Olekszandr Bilozub**) szinte teljesen betöltik a teret. A színészek kicsi térben játszó színház a tömegjeleneteket is. A színpad közepén földkupac található, „a porból lettünk, porrá leszünk”, a földi lét és az elmúlás szimbólumaként. A zene, a színpadi fény, legtöbbször inkább félhomály, illik a különféle színek hangulatához meg a Vidnyánszky-stílushoz.

A Kossuth- és Jászai-díjas rendező, **Vidnyánszky Attila**, akit július 1-jei hatállyal a budapesti Nemzeti Színház igazgatójává neveztek ki, fontos művészi feladatának tartja Madách költői, filozofikus gondolatainak újra- és újraértelmezését. *Az ember tragédiájával* kapcsolatban ekként fogalmazott (e vallomás megtalálható a debreceni színház honlapján): „A jelen világállapotban a földi lét valóban válságba került. A *Tragédia* hőseinek, az Úrnak, Lucifernek, Ádámnak és Évának is ebben a teljesen új viszonylatrendszerben kell megszólalniuk és cselekedniük. Valóságos kiűzetésünk, Paradi-

tartom Madáchnak azt a végző, életigenlő gesztusát, amely Éva álmát, az áldott állapotot, a várakozást, a derűt helyezi az előtérbe, mint emberi megoldást.”

A szerző felvétele

Dzsesszfesztivál a Posticumtól

A nagyváradi Posticum Ifjúsági és Kulturális Központ (Nagyatádi Szabó István, ma Teiului utca 26. szám) május 17–19. között szervezi meg az idei dzsesszfesztivált, amely a nemzetközi kulturális kapcsolatok, a világméretű közösség és az ökumenikus lelkiség jegyében fogant. A program a következő:

Május 17-én, pénteken 20 órától: *Az alapok lefektetése.* Előszörként a Bega Blues Band (többek között a szebeni dzsesszfesztivál elismert résztvevője) kínál ízelítőt a több mint húsz év alatt gyűjtött zenei tudásából. A zenekar a következő felállásban játszik: Maria Chioran – ének; Lucian Nagy – szaxofon, dzsembé; Toni Kühn – zongora; Johnny Bota – basszusgitár, hegedű; Alex Man – gitár; Lică Dolga – dob.

Május 18-án, szombaton 20 órától: *Vízum nélkül Amerikába.* Kétségtől a fesztivál meglepetése az egyesült államokbeli Portlandból érkező Annette Lowman. Szombat este csak az övé és kísérője lesz a színpad. Műsorukban a világ túlsó feléről hozott dallamokat adják át a hallgatónak. A következő felállásban lépnek föl: Annette Lowman – ének; Vukán György – zongora; Peczek Lakatos Krisztián – basszusgitár; Balázs Elemér – dob.

Május 19-én, vasárnap 19.30 órától: *Abbahagyni a csúcson.* A fesztivál utolsó napján a Balázs Elemér Group új felállásban lép színpadra: Szőke Nikoletta – ének; Szakonyi Milán – ének; Komjáti Áron – gitár; Peczek Lakatos Krisztián – basszusgitár; Balázs József – zongora; Balázs Elemér – dob.

Ezután pedig valami különleges következik. A szervezők elve az: ha az idei lesz a Posticum történetének utolsó dzsesszfesztiválja, akkor a csúcson hagyják abba. A vasárnap utolsó koncertje Vukán György *Missa ad Dominum Christum* című produkciója lesz a szerző és Anette Lowman előadásában. A mú II. János Pál pápa 1991-es magyarországi látogatására készült. Akkor a Margit-szigeten mutatták be, szintén az amerikai énekesnő közreműködésével.

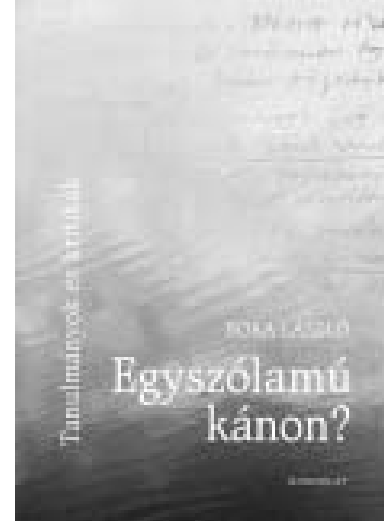
Tombolát is lehet majd venni a helyszínen, mellyel például kétszemélyes ebédet lehet nyerni a Posticum vendéglőjében, vagy délutáni teát baráti társaságok számára a kulturális központ teaházában, valamint feliratos pólókat.

A koncertek mindenképpen meg lesznek tartva, akár rossz időben is.

Egyszólamú kánon

Boka László *Egyszólamú kánon?* – *Tanulmányok és kritikák* című könyvét **május 6-án, hétfőn 18 órakor** mutatják be a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem főépületében, az első emeleti Bartók-teremben. A kötetet méltatja **Láng Gusztáv** irodalomtörténész. A megjelenteket köszönti és a vendégekkel beszélget: **Kordics Noémi**. A kiadvány a helyszínen kedvezményesen áron megvásárolható.

A kötet több tanulmánya bevallottan azzal a szemlélettel igyekszik közelíteni az erdélyiség, az erdélyi irodalom problémaköréhez, mely a minőség jegyében született alkotások heterogén értelmezésalakzatait természetesen gondolja, a lokálist vagy regionálist számon tartja, a provinciálist viszont nem bocsátja meg, s akár hipotetikus világirodalmi, akár egyetemes és sajátos elköptatott szólamait vizsgálja, a következetes értékelv szerinti tájékozódást tartja csak elfogadhatónak. „A magyar irodalom egysége mindenekelőtt nyelvi egység, de szellemében, hagyományaiban, közös kulturális emlékezetében is kétségkívül az. Nem homogeneitást, mintsem gazdag változatosságot és értékszemléletbeli változatosságot lehet értenünk egysége alatt” – olvasható a könyv bevezetőjében. A szerző vissza-visszatér egyik központi

kutatási területéhez, Sütő András életművéhez és az ehhez kapcsolódó polemikus témakörökhöz, de elsődlegesen kanonikus modellek, eszmecekerék és irodalmi viták átfogó bemutatására vállalkozik. A kötetbeli árnyalt elemzések és a termékeny kétely szólamai a kortárs kritikai kitekintésekben is megmutatkoznak, amint a könyv második részében Kovács András Ferenc költészetét, Papp Sándor Zsigmond új nagyregényét, Szilágyi Júlia esszéiről munkásságát, Kántor Lajos és Miklós Ágnes Kata szintén erdélyi irodalommal és erdélyiséggel foglalkozó értekező művei kerülnek kritikai görcső alá. Ez az erdélyiség – mondja épp a szerző – amolyan gazdagító szín, de semmiképp sem elhatároló jegy.